

ACADEMIA ROMÂNĂ
COMISIA DE ISTORIE A ORAȘELOR DIN ROMÂNIA



INFORMAȚII PRIVIND
ISTORIA ORAȘELOR

Nr. 172

Sibiu, mai-noiembrie 2017

ACADEMIA ROMÂNĂ
Comisia de Istorie a Orașelor din România
CONSILIUL JUDEȚEAN ALBA
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

Sesiunea anuală a
Comisiei de Istorie a Orașelor din România

Calamități naturale, mari incendii și epidemii în trecutul orașelor
Alba Iulia, 23-24 noiembrie 2017

PROGRAM

Miercuri, 22 noiembrie 2017

Sosirea participanților și cazarea la Hotel Parc, Strada Primăverii nr. 4

Joi, 23 noiembrie 2017

Deschiderea sesiunii

Sala Unirii, Muzeul Național al Unirii, Str. Mihai Viteazu nr. 12-14

Orele 10⁰⁰-11⁰⁰

Cuvânt din partea Muzeului Național al Unirii,
director Gabriel Tiberiu Rustoiu

Cuvânt din partea autorităților locale

Cuvânt de deschidere, Paul Niedermaier, membru corespondent al Academiei
Române, președinte de onoare al Comisiei de Istorie a Orașelor din România

Lansare de carte și vernisaj de expoziție

Comunicări științifice și dezbateri

Orele 11²⁰–12⁴⁰

Sala de conferințe a Hotelului Parc

Moderatori: Laurențiu Rădvan, Dan Dumitru Iacob

Teodor Octavian Gheorghiu (Arad), *Alba Iulia. Intervenții recente în centrul istoric*

Daniel Dumitran (Alba Iulia), *Identități culturale și modernizare urbană. Repere pentru un studiu de caz: Alba Iulia*

Mihaela Groza (Budapesta), *O poveste cu două fațete/site-uri: protecția patrimoniului evreiesc și interpretarea sa într-un oraș din Transilvania*

Tatiana Dicusar (Alba Iulia), *Istoria comunității evreiești din Alba Iulia prin prisma instituțiilor sale. Sinagoga Mareh Eziekiel*

Pauză de prânz

Hotel Parc, Strada Primăverii nr. 4

Orele 13⁰⁰–14³⁰

Comunicări științifice și dezbateri

Orele 14⁴⁰–16⁰⁰

Sala de conferințe a Hotelului Parc

Moderatori: Ionel Câdea, Vasile Ciobanu

Nicolae Lascu (București), *Rectificarea cursului Dâmboviței și rolul ei în modernizarea structurii urbane bucureștene*

Constantin Bogdan Stanciu (București), *Cursul Dâmboviței în București. De la inundații la rectificarea râului*

Toader Popescu (București), *Problematika dezastrelor și calamităților în legislația urbanistică bucureșteană în perioada modernă*

Ioana Maria Petrescu (București), *Clădirile cu bulină roșie sau cronica unei dispariții anunțate. Studiu de caz bulevardele Nicolae Bălcescu și General Gheorghe Magheru din București*

Pauză

Orele 16⁰⁰–16²⁰

Comunicări științifice și dezbateri

Orele 16²⁰–18²⁰

Sala de conferințe a Hotelului Parc

Moderatori: Nicolae Lascu, Ion Zainea

Olasz Gabriella (Sibiu), *Dezastre în trecutul orașului Târgu Secuiesc și influența acestora asupra structurii urbane și a fondului construit*

Valeriu-Eugen Drăgan (București), *Traumele orașului București ca responsabilitate a factorului uman*

Valeriu Lupașcu (Chișinău), *Reînvierea Chișinăului după războaie, cutremure și inundații*

Corneliu Gaiu (Bistrița-Năsăud), *Mari incendii în istoria orașului Bistrița*

Nicolae Mihai (Craiova), *Chipul insuportabil al dezastrului: consecințele erupției vulcanului Pelée (1902) în corespondența de călătorie a lui Nicolae C. Vrăbiescu*

Anda-Lucia Spânu (Sibiu), *În umbra Vezuviului: Napoli*

Adunarea generală a Comisiei de Istorie a Orașelor din România

Orele 18³⁰–20⁰⁰

Sala de conferințe a Hotelului Parc

Cină

Orele 20⁰⁰–21⁰⁰

Hotel Parc, Strada Primăverii nr. 4

Vineri, 24 noiembrie 2017

Comunicări științifice și dezbateri

Orele 9⁰⁰–11⁴⁰

Sala de conferințe a Hotelului Parc

Moderatori: Paul Niedermaier, Teodor Octavian Gheorghiu

Monica Dejan, Ștefan Dejan (Suceava), *Incendii în Suceava medievală (mărturii arheologice și documentare)*

Ionel Căndea (Brăila), *Arderea Brăilei la 1470*

Julia Derzsi (Sibiu), *Incendiul de la Sibiu, din 1570*

Liviu Cîmpeanu (Sibiu), *Catastrofe naturale în orașele Transilvaniei, la începutul Epocii Moderne. Informațiile cuprinse în cele mai vechi cronici săsești din Brașov (sec. XVI)*

Maria Crîngaci Țiplic (Sibiu), *Incendieri și refaceri: biserica fortificată din Cisnădie*

Mariana Lazăr (București), *Consecințele calamităților naturale și ale intervențiilor umane asupra mănăstirii Cotroceni (secolele XVIII-XIX)*

Marian Juncanariu (Iași), *Marele incendiu din 1827 și consecințele pe care le-a avut asupra orașului Iași*

Sorin Grigoruță (Iași), *Iași în vremea holerei (1831)*

Dan Dumitru Iacob (Sibiu), *Incendiile din Iași din 1833 și 1844*

Pauză

Orele 11⁴⁰–12⁰⁰

Comunicări științifice și dezbateri

Orele 12⁰⁰–14⁰⁰

Sala de conferințe a Hotelului Parc

Moderatori: Daniel Dumitran, Valeriu Lupașcu

Emil Păunescu (Giurgiu), *Incendierea orașului Giurgiu din 14-15 noiembrie 1916*

Ion Zainea (Oradea), *Inundații, intemperii, incendii în Oradea interbelică*

Breazu Florentin (Giurgiu), *Giurgiu sub ape în primăvara anului 1942*

Menesi Beáta (Sanislău), *Marile inundații din anul 1970. Studiu de caz: orașul Satu Mare*

Viorel Gheorghe (Buzău), *Orașul Buzău în secolul XX. Între epidemia de holeră și marile cutremure*

Vasile Ciobanu (Sibiu), *Calamități naturale, mari incendii și epidemii din trecutul orașelor în istoriografie*

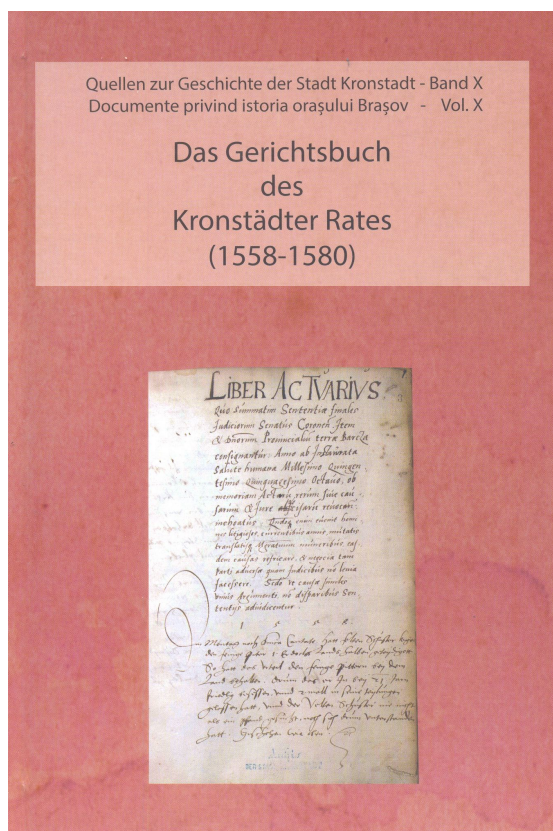
Prânz

Hotel Parc, Strada Primăverii nr. 4

Orele 14⁰⁰–15⁰⁰

Plecarea participanților

Das Gerichtsbuch des Kronstädter Rates / Cartea de judecată a Sfatului oraşului Braşov (1558-1580) (Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt / Documente privind istoria oraşului Braşov, vol. X), editor Julia Derzsi, AKSL & Editura albus, Braşov, 2016, 228 p.



Liber actuarius. Quo summatim sententiae finales iudiciorum senatus Coronensis. Item et dominorum provincialium Terrae Barcza, este titlul complet al celei mai vechi Cărţi de judecată de la Braşov, păstrată până astăzi şi publicată acum pentru prima dată, în întregime. Ca izvor istoric, ea se înscrie în categoria protocoalelor oraşeneşti şi a fost începută în anul 1558 din iniţiativa magistratului braşovean. Cartea de judecată a fost scrisă de patru notari oraşeneşti, care s-au succedat în această funcţie între 1558-1580, dintre care îi menţionăm pe Mathias Fronius, Bartholomeus Fuchs, Marcus Leporinus şi încă un notar, a cărui identitate nu a putut fi stabilită. Cartea cuprinde în principal hotărârile şi sentinţele judecătoreşti exprimate de magistratul braşovean în diferite procese ale locuitorilor din Braşov şi din districtul Țării Bârsei, după cum anunţă dealtfel şi titlul. De asemenea, în Cartea de judecată au mai fost consemnate şi statute comunale sau hotărâri diverse ale sfatului din Braşov, dar scopul principal a fost cel juridic şi notarial. Sunt 549 de hotărâri în limba germană, fiecare conţinând data, numele părţilor implicate în proces, cu indicarea originii, date despre obiectul procesului şi sentinţa în sine. Deasupra fiecărui caz, notarul a trecut cu litere capitale numele aşezării de provenienţă ale actorilor. În partea superioară a fiecărei file este trecută data de an, astfel încât se recunoaşte uşor intenţia notarilor de a avea o evidenţă acurată a celor consemnat. Editorul a prevăzut deasupra fiecărui caz câte un scurt regest în limba germană. Ediţia are un cuvânt înainte, o introducere – care cuprinde descrierea arhivistică a manuscrisului şi informaţia despre structura sa –, un studiu despre organizarea juridică a Braşovului şi a Țării Bârsei în Epoca Modernă timpurie şi metodologia folosită. La sfârşit, se află un indice de antroponime şi de toponime, precum şi un indice de materii, care are şi rol de glosar. Prin editarea acestei Cărţi de judecată este îmbogăţită nu numai istoria juridică, ci şi istoria oraşelor, istoria vieţii cotidiene şi istoria culturii materiale, întrucât consemnările cuprind un palier foarte larg de informaţii şi detalii despre viaţa oamenilor de rând de la oraş şi nu numai.

Liviu Cîmpeanu

Michel Tanase

(8 decembrie 1927 – 28 august 2017)

Ne-a părăsit la sfârșitul verii colegul dr. Michel Tanase, membru al CIOR de la începuturile Comisiei, după o viață în care a avut curajul să părăsească România comunistă și a reușit să se impună la Paris, prin calitățile sale. A urmat liceul la Mediaș și Sibiu, apoi Dreptul la Cluj, de unde a fost eliminat din cauza „originii sociale nesănătoase” și a continuat la Institutul de Construcții.

În 1971, Michel Tanase și soția sa au părăsit țara supusă regimului Ceaușescu și au ajuns la Paris. Aici, el a studiat urbanismul și istoria, a lucrat în domeniul urbanismului, a susținut un doctorat cu aspecte din istoria Mediașului și a predat la Institutul de Urbanism, la Institutul Național de Geografie și la Sorbona. A participat la numeroase reuniuni științifice din Franța, România, Germania, Austria și a publicat studii și comunicări științifice în reviste de specialitate din Franța și din România. După 1989 a revenit anual în România, preocupat de trecutul și prezentul Mediașului, căruia i-a acordat întreaga sa atenție. Din 1993, el a fost membru al CIOR și al Societății „Civitas Nostra” pentru cercetarea istoriei orașelor. Michel Tanase a fost o prezență remarcabilă la sesiunile științifice anuale ale CIOR, a colaborat la buletinul „Informații privind istoria orașelor” și a publicat opt studii în revista „Historia Urbana”.

Peste tot, acolo pe unde a trecut, el a lăsat o urmă luminoasă. Prezența sa plină de efervescență în reuniunile noastre ne va lipsi.

Odihnească-se în pace!

Vasile Ciobanu

Romanian Academy

Commission for the History of Towns in Romania

INFORMATION ABOUT URBAN HISTORY

Summary

The current edition of the Newsletter contains the program of the annual Session of the Commission (Alba Iulia, 23rd–24th of November) on the topic “Natural disasters, major fires and epidemics in the past of cities”, an obituary and a book presentation.

Rumänische Akademie

Kommission für Städtegeschichte Rumäniens

STÄDTEGESCHICHTLICHE INFORMATIONEN

Resümee

Die vorliegende Ausgabe des Informationsblattes beinhaltet das Programm der Jahrestagung der Kommission (Alba Iulia, 23.–24. November 2017) zum Thema „Naturkatastrophen, Großbrände und Epidemien in der Vergangenheit der Städte“, einen Nachruf und eine Buchpräsentation.

Comisia de Istorie a Orașelor din România

Bulevardul Victoriei 40, RO – 550024 Sibiu, tel: 0040 269 212604, fax: 0040 269 216605

www.icsusib.ro; spanu@icsusib.ro; andaluciaspanu@yahoo.com

ISSN 2284 – 502X, ISSN – L = 1224 – 2853

Redactor: Anda-Lucia Spânu